

සීගිරි ජල උද්‍යානයේ උතුරු කොටසේ ජලමල් යථාචන් කිරීමේ පර්යේෂණ කැණීම

බුද්ධිකසිරි පී.ආර්.ඒෆ

සමාජීය විද්‍යා පීඨ පර්යේෂණ අංශය, සමාජීය විද්‍යා පීඨය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

asanka.buddikasiri@gmail.com

සීගිරිය පුරාවිද්‍යා සංකීර්ණයේ ඇති අංශයන්ගෙන් සුවිශේෂී අවධානයකින් සහ උද්යෝගයකින් අධ්‍යයනය කරනු ලබන ක්ෂේත්‍රයක් වනුයේ මෙහි ඇති සංකීර්ණ ජල තාක්ෂණික පද්ධතියයි. එය ඉතා සුක්ෂම හා සරළ න්‍යායානුකූලවය, එනම් පීඩනය සහ ගුරුත්වය සැලකිල්ලට ගනිමින් හැඩගස්වා ඇති මෙම ජල පද්ධතිය පස්වන සියවසේ ශ්‍රී ලංකාවේ පැවති ජල කළමනාකරණ තාක්ෂණයේ හා වාස්තු විද්‍යාවේ ශූණයේ උපරිම ඵලය ලෙස සැලකේ. සීගිරිය නරඹන්නෙකුට ඒ පිළිබඳ සිහිපත් කළ පමණින් මතකයට නැගෙන්නේ සිතුවම්, ගල මුදුනේ පවතින මාළිගාව හා ජල මල් පද්ධතිය වේ. මෙවැනි වැදගත් අවධානයක් යොමුවන ජලමල් පද්ධතියේ ක්‍රියාකාරීත්වය මෑත වසර කිහිපයක සිට ක්‍රමයෙන් හීන වී යාම ආරම්භ වී තිබුණි. ඒ අනුව මේ පිළිබඳ අවධානය යොමු කොට එහි පැවති සංකීර්ණ ක්‍රියාකාරීත්වය හඳුනාගැනීමට උත්සහ කළ අතර අනතුරුව කලින් පැවති ක්‍රියාකාරීත්වය දුර්වල වීමට බලපා ඇති හේතූන් මොනවා ද යන්න පිළිබඳ පරීක්ෂා කරන ලදී. ඒ අනුව ජලමල් පද්ධතියේ සක්‍රීයව පවතින්නේ වැසි කාලයේ දී ය. එයට හේතු වී ඇත්තේ සෙසු කාල වලදී ප්‍රමාණවත් වැසි නොලැබීමත් සහ ජලනල මාර්ග පද්ධතිවල ඇති අවහිරතාවයයි. ඒ අනුව ජල උද්‍යානයේ උතුරු කොටසේ ජල මල්වල ක්‍රියාකාරීත්වය යථාතත්වයට පත් කිරීමේ අරමුණෙන් 2016 වර්ෂයේ ජනවාරි මස පර්යේෂණ කැණීමක් ආරම්භ කළ අතර එය 2015 හා 2016 යනුවෙන් නම් කරනු ලැබේ. එහි දී කොටුදැල් ක්‍රමවේදය ඔස්සේ ජලමල් උද්‍යානයේ උතුරු කොටසේ කැණීම් කටයුතු සිදු කළ අතර මෙහි දී ජලමල් කරා ජලය සපයන කාණු හඳුනාගත් අතර එම එම ජලකාණු පද්ධතිය තුළ රොන්මඩ සහ වෙනත් අපද්‍රව්‍ය බහුල වශයෙන් එක්රොක් වී පැවතීනි. මේ හේතුවෙන් උතුරු කොටසේ ජලමල් සඳහා ප්‍රමාණවත් ජල ධාරිතාවක් නොලැබීම නිසා ජලමල් වල ක්‍රියාකාරීත්වය අඩපණ වීමට හේතු වී ඇති අතර එම නිසා සිරවී ඇති රොන්මඩ ආදිය ඉවත් කොට ජල කාණු පිරිසිදු කරනු ලැබීය. මෙහි දී උතුරු ජලමල් සඳහා ජලය සපයන ප්‍රධාන ජලමාර්ග පද්ධති තුනක් කැණීම් කිරීමේ දී හඳුනාගනු ලැබූ අතර එහිදී ප්‍රධාන ජල කාණු උතුරු සීතල මාලිගය හරහා ද අනිත් ජල කාණු දෙක පර්වත ප්‍රදේශයෙන් සහ දකුණු ජලමල් ප්‍රදේශයේ සිට පැමිණේ. මෙසේ ජල කාණු ඔස්සේ පැමිණෙන ජලය ප්‍රධාන ජල බිත්ති දෙක ඔස්සේ උතුරු ජලමල් සඳහා ගමන් කරනු ලැබේ. මෙහිදී මෙම ජලකාණු එකිනෙක කැණීම් කොට රොන්මඩ ඉවත් කොට එම ජලමල් යථාතත්වයට පත්කරනු ලැබේ.

ප්‍රමුඛ පද: ජල උද්‍යාන තාක්ෂණය, ජලමල්, ජල කාණු, සීගිරිය